

imod at opretholde den Masse lærde Skoler i Kjøbstæderne; hvor i Regelen faa eller ingen Almuesønner kunne komme ind og nyde godt af Stipendierne, og gaa denne langsomme Vej for at blive Studenter. Hvad derimod den anden Vej, ad hvilken man kan komme til Universitetet, den private Vej, angaar, saa kom der jo ogsaa her i Thinget Antydninger om, at man vilde søge den stoppet, og det er dog den Vej, ad hvilken fattige Folks Sønner kunne haabe at naae igjennem, naar de ere naaede noget længere frem og ved deres foreløbige Uddannelse have vtiist deres Begabelse og have faaet Følt til at faae Die paa dem og hjælpe dem frem. I saa Fald ville disse Følt naturligvis ikke hjælpe dem frem ad den langsomme Vej gjennem Latinstolen, og under disse Forhold vare jo de omtalte Konti de eneste, hvoraf der kunde gives dem en extraordinær Hjælp, men disse vtiiste man nu som sagt en Tendents til at stoppe. Her er det ligeledes i Reglen Kjøbstadsfolk, det gjælder, ja, ogsaa de unge Mænd, der ere komne ind fra Landet og satte i Haandværkslære og deslige, og her er man ikke bange for at bringe Dre. Seg for mit Vedkommende er heller ikke bange for at yde rigelige Tilskud og sørøge dem med en Snæs Tusinde Kroner, men med vore Høiskoler staa vi derimod i Stampe. Tro De, vi faa Loven om Høiskolerne igjennem, saa have De bedre Tro end jeg. Seg, anfører dette, fordi det forekommer mig, at de 26,000 unge Mennesker paa Landet, som væsentlig gjennem Føltshøiskolen stulde have deres Uddannelse, selv om det er i en noget anden Retning, for deres fremtidige Liv, ikke burde sættes saa langt ned under, hvad man hder til Ungdommen i Kjøbstæderne gjennem disse Skoler, Realskolerne og Deslige. Jeg vil derfor rette det Spørgsmaal til den høitærede Minister, om han vil tage Hensyn til Mindretallets Hensætling om at sætne disse Skolers Ledelse og Undervisning anderledes og stille bestemtere Betingelser for Bidragene end hidtil. I saa Fald unblade vi, Mindretallet, at gjøre Forøøg paa at faae ændret den forlangte Forhøielse af 20,000 Kr. Vi erkjende, at det er en overordentlig vigtig Sag for de vedkommende unge Mennesker at blive godt faagligt uddannede, for saavidt det kan gjøres i disse Skoler. Dog skal jeg tilføie Et: det vilde dog formentlig ikke være ubilligt, om disse Skoler havde nogen anden Undervisning — for det have de ikke alle — end den blot rent tekniske, f. Ex. Tegning og desl., om det saa blot var almindelige Skolefundsstaber, saaledes at de blive øvede i at skrive deres Modersmaal eller Noget i den

Retning; selv om de ikke kunde faae Tid til at læse et Sprog, som den unge Haandværker jo vilde have megen Brug for, naar han stulde se andre Lande, idet det maaste vilde tage for megen Tid, saa kunde dog den almindelige Ophøstning have nogen Tid i de Skoler, hvor den ikke allerede har det. Med disse Bemærkninger skal jeg henlede den ærede Ministers Opmærksomhed paa vor Hensætling, som indeholder en Betingelse for vort Vedkommende for at lade denne Sag staa urørt.

Moberg: Det er væsentlig i Anledning af det, der er anført i Finantsudvalgets Betænkning under Nr. 44, at jeg ønsker at fremkomme med et Par Bemærkninger. Det maa paastjønnnes, at det dog endelig nu er lykkedes at faae oprettet en Forsikkring for Fisterfartøier, hvortil der har været en overordentlig stor Trang, især for Vesterhavsfisterne, fordi de ikke have kunnet faae deres Fartøier forsikrede paa anden Maade. Og det er jo en bekjendt Sag, at Fisterne i Almindelighed ikke ere rige Følt, og at deres væsentligste Fornøie bestaar i deres Vaade og Fisterredstaber, og det vil deraf kunne forstaaes, hvilken Betydning det vil have for dem at kunne have navnlig deres Vaade forsikrede. Thi naar de forlise, saa ere de jo ikke alene derved standsede i deres Erhverv, men det vil for ikke faa af dem være næsten uoverkommeligt igjen at forstaae sig Vaad og Redstaber, hvorimod det, naar de have dem forsikrede, dog vil kunne ske i en nær Fremtid. Dertil kommer jo ogsaa nu, at foruden de mindre Fartøier, hvormed der drives Vesterhavsfisteri fra Kysten, har man efterhaanden der ogsaa anskaffet ikke saa store Fartøier med Dæl og en Drægtighed af mellem 20 og 30 Tøns, og til disse Fartøier maa de i Almindelighed laane Pengene, fordi de ikke selv have Raad til at anstaae sig Vaadene. Dette er nu i de senere Aar lykkedes dem, især derved, at der fra Statens Side er ydet dem forholdsvis billige Laan, naturligvis mod Kommunerens Garanti. Men paa den Maade er det jo aldeles nødvendigt for dem at faae deres Fartøier forsikrede, thi ellers ville Kommunerne trykke sig meget ved at garantere for Laanene, da de saa, hvis Fartøierne forlise, i Reglen ville komme til at betale Gjælden tilbage. Der har jo ganske vist i de sidste Par Aar ved Esbjerg, hvor der er samlet et større Antal Fartøier paa eet Sted, dannet sig en privat Forsikkring, men det vil ikke kunne lade sig gjøre ned ad den lange Bestøst, hvor Fisterne bo spredt og derfor have ondt ved at samle sig og forenes om en Forsikkring. Det er